

## ПОДАТКОВЕ ПЛАНУВАННЯ В РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ

*Хорошилова І.О., канд. екон. наук*

*Лобач К.Р., здобувач вищої освіти*

*Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

В сучасних умовах господарювання особливу роль набуває податкове планування на підприємстві. Податкове планування невіддільне від загальної підприємницької діяльності будь-якого комерційного підприємства. Його можна визначити як сукупність планових дій, спрямованих на збільшення фінансових ресурсів організації, що регулюють величину і структуру податкової бази, що впливають на ефективність управлінських рішень і забезпечують своєчасні розрахунки з бюджетом за чинним Податковим Кодексом. Ефективна система податкового планування в комерційних організаціях здатна виступити сполучною ланкою між стадіями і комплексами економічного планування. Сучасний етап розвитку світової економіки характеризується посиленням конкурентності ринків, швидкими темпами зростання змін в зовнішньому середовищі, інформатизацією суспільства, та факторами глобалізації. Ринкове перетворення економіки України у сфері оподаткування полягає не тільки у реформуванні системи оподаткування і податкової політики держави, а також у підвищенні ефективності податкового планування підприємств. В цих умовах значно підвищується роль стратегії податкового планування, що має забезпечити сталий розвиток та забезпечення конкурентоспроможності підприємства на національному та світовому рівні.

Актуальність теми породжує зростаюча роль податкового планування в умовах кризи ринкового господарства, яка визначається низкою факторів.

Науковці та практики стверджують про неперервну доцільність здійснення податкового планування, незалежно від стадії життєвого циклу підприємства – реєстрації, розвитку, процвітання чи занепаду (банкрутства, ліквідації). Ефективність податкового планування значним чином залежить від методів, які в ньому використовують. Окремо виділяють методи стратегічного та поточного податкового планування. До основних методів стратегічного податкового планування належать вибір місця реєстрації підприємства, його територіального розташування, юрисдикції, організаційно-правової форми та видів діяльності.

Серед методів поточного податкового планування найпоширенішими є вибір облікової політики фірми, форм оплати праці працівників, врахування стратегії і тактики під час укладання господарських договорів, планування податкових платежів, безпосереднє застосування схем з оптимізації податкових платежів тощо.

Потреба в податковому плануванні диктується, насамперед, двома основними факторами: вагою податкового тягаря для конкретного суб'єкта господарювання також складністю і мінливістю податкового законодавства. Оскільки можливість податкового планування закладена в самому податковому законодавстві, де передбачаються ті чи інші податкові режими для різних випадків, допускаються різні методи для обчислення податкової бази і пропонуються платникам податків різні податкові пільги. Крім того, податкове планування обумовлене зацікавленістю держави в наданні відповідних податкових пільг з метою стимулювання різних сфер виробництва, категорій платників податків, регулювання соціально-економічного розвитку.

Багато підприємств для того, щоб зменшити витрати, прагнуть до легального скорочення податкових виплат у бюджет, що отримало назву «податкової оптимізації». У загальному випадку, податкова оптимізація являє собою діяльність, що реалізується платником податків, задля

зниження податкових виплат в бюджет при цьому, не порушуючи законодавства. Найважливіша роль в оптимізації оподаткування відводиться податковому плануванню, що включає в себе розробку податкової політики організації і методи податкового регулювання і податкового контролю, які застосовуються платником податків. При формуванні того або іншого методу податкової оптимізації повинні бути проаналізовані всі істотні аспекти як оптимізації, так і діяльності підприємства в цілому. Комплекс дій з податкового планування охоплює регулювання величини і структури податкової бази, вплив на ефективність прийняття управлінських рішень і забезпечення своєчасних розрахунків з бюджетом, згідно з термінами, передбаченими податковим законодавством [1]. Податковим плануванням слід займатися на підприємстві ще до настання податкового періоду.

Найбільш продуктивним для підприємства представляється розробка загальної моделі податкової оптимізації в залежності від сфери діяльності організації та виконання відповідно до цієї моделі конкретних дій, орієнтованих на мінімізацію оподаткування підприємства. Оптимізація оподаткування - це не тільки місцевий процес, це процес який потрібно реалізовувати на рівні держави і він є елементом її податкової політики і реалізується за допомогою законодавчої діяльності [3]. Тому податкова оптимізація, як спосіб коригування податкового тягаря підприємств, представляє собою такий податковий механізм, який дозволяє на законних підставах визначати прийнятний розмір податкових платежів з метою підвищення фінансових результатів діяльності підприємства за допомогою економії податкових витрат.

Отже, податкове планування є єдино можливим і абсолютно легальним шляхом оптимізації податкових платежів, а його ефективність більшою мірою залежатиме від методів, які використовуються в процесі оптимізації оподаткування, оскільки без методів розробки та застосування

податкове планування не зможе реалізувати свого призначення і буде лише інструментом мінімізації податкових платежів у короткотривалому періоді. Зважаючи на те, що податкове планування оперує спеціальними методами, які доцільно використовувати залежно від конкретних обставин та поставлених цілей, слід застосовувати їх гармонійне поєднання, що дасть змогу максимально повно використати усі законні способи оптимізації оподаткування.

*Перелік посилань:*

1. Жук Ю. М. Оптимізація оподаткування підприємницької діяльності. Київ : Видавництво КНЕУ, 2012. 196 с.
2. Федішин Н. І. Методи податкового планування суб'єктів господарювання. *Проблеми формування та розвитку інноваційної інфраструктури*. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2011. С. 392–394.
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
4. Єлісеєв А. Організація податкового планування на підприємстві. *Власна справа*. 2011. С. 2.
5. Несвітайло М. А. Податкове планування та податковий потенціал як фактори впливу на розвиток підприємства. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2786/1/pdf>.

## **ВІТЧИЗНЯНІ І ЗАРУБІЖНІ СИСТЕМИ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ**

*Хорошилова І.О., канд. екон. наук  
Озерова О.О., здобувач вищої освіти  
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

До основних цілей розвитку України належать створення нових робочих місць, уповільнення темпу міграції населення, забезпечення безпеки населення та впровадження інноваційних технологій, досягнення яких можливе за підтримки малого підприємництва за рахунок ефективних податкових інструментів. Питання спрощеної сис-